

1892-07-06

þý £ Å ½ - Ç µ ¹ ± ˜ Å ¶ · Ä ® Ä µ É Å µ - Å Ä ð
þý » ¹ ¼ µ ½ ¹ ⁰ ¹ ½ - Å ³ É ½ . . .

þý • Å µ Å ½ · Å ¹ ⁰ ï Å ï ³ Å ± ¼ ¼ ± Coop 2002

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8253>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γενια

ΝΟΡ.Συκεβ
Δημ. Έρχα
Λ.Περιπέται
Αχ. Λασίδης
Λαρνακα
Λαρενού
Πανθός ✓
Αιμωχώστος
Λαριζάς Β'

coop
Εμπόριο
γλωρυδα
φυρα λαχια
γλωρυγραφα

ΒΟΥΛΗ

(Συνεδρίασις της 8 Απριλίου).

Συνέχεια συζητήσεως εἰς τό περι λιμενικῶν ἔργων διάγγελμα τοῦ μεγάλου 'Αρμοστοῦ.

Δευτέρην. Τὸ ζήτημα δ. περ ἀπαρχολεῖ τὴν σκέψιν τοῦ Συμβουλίου εἰνε ἐκ τῶν μάλλων ἐνδιαφερόντων, διεθίλω δὲ νὰ εἴπω χαὶ ἔχω διήγατινά

κατ' ἀρχὴν ἀναγνωρίζω, διὰ τὰ λιμενικά ἔργα, ὃν τὴν πραγματοποίησιν προτείνει τὸ διπό τῆς Αθηναϊκής Εξοχήτητος διάγγελμα, εἰνε ἔργα οπουδιότητος καὶ λυσιτελεῖς, καὶ διὰ τὴν ἔκτελεσις αὐτῶν θὰ προσπορίσῃ φηματικά. Νήσος οὐκ ἡ βικτέρα οπουδασίου ἔχουσα ἐμπόριον εἰσαγωγῆς καὶ ἔξαγωγῆς, ἔχει διάγκην καὶ οπουδατων λιμενικῶν ἔργων δυναμένων νὰ χορηγήσωσιν εύχολίαν καὶ διστάλειαν εἰς τὸ ἐμπόριον αὐτῆς· τὰ μέχρι σήμερον ἐν τοῖς παραλοίς τῆς Νήσου γενούμενα ἔργα, παρέχουσι μικράν τινα εὔκολίαν, ἀλλ' οὐδεμίαν χορηγούσιν διστάλειαν. Διὰ τῶν πρετεινομένων λιμενικῶν ἔργων οπουδασιοτάτη θὰ πρασχύνῃ ὠφέλεια εἰς τὸ διὰ τοῦ λιμένος τῆς Λάρνακος γενόμενον ἐμπόριον, μεγαλειτέρα διστάλεια θὰ διπάρεῃ διὰ τῆς πλατύνσεως ἡ ἐπεκτάσις τῆς ἀποβάθρας Λεμησοῦ καὶ τὸ διὰ τῶν λιμένων Ηλέφου καὶ 'Αιμωχώστοῦ διεξαγόμενον ἐμπόριον ἄκρως θὰ βοηθηθῇ. Σπανδαία ποσά πληρόνει ἡ Νήσος λόγῳ ἀποθαντικῶν διὰ τὰ πρὸς γενικὴν κατανάλωσιν εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, καὶ διὰ τὰ ἐξ δλῶν αὐτῆς τῶν μερῶν διὰ τὰς παραλίας ἔνθα διπάρχουσιν ἀποβάθραις ἔξαγομενα, καὶ εἰνε πρέπον τὰ ἐκ τῶν ἀποθαντικῶν εἰσόπραττόμενα, καίτοι ἀποτελοῦσι μέρος τίνων δημοσίων προσόδων, νὰ διαπανῶνται ἐξ δλοκλήρων εἰς λιμενικὰ ἔργα πρὸς ὥφελος δλου τοῦ τόπου. Ἄποσχεσίς ἐδόθη ἐπὶ τούτῳ καὶ θμως ἐκ τῆς καταστάσεως, ητίς κατετέθη πρὸ τινων τιμερῶν τῷ αἰτήσει μου ἐπὶ τῆς Τραπέζης τοῦ Συμβουλίου, καταφαινεται διὰ διπήρεξ περίσσευμα-7,000 Λ. διπερ κατέπεσεν, ως μὴ ὥφειλεν. εἰς τὴν καταβόθραν τῶν δημοσίων προσδιων. Ελπίζω, διὰ τὴν Κυθέρηνησις ἐν

Εναγόρας

24)6/7/1892

τῇ χαρακτηριζούσῃ αὐτὴν συνέσσει θὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ ἄδικον δπερ ἐγένετο καὶ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ προσθέσῃ εἰς τὸ τῶν δημασίων ἔργων κονδύλιον τοῦ προσεχοῦς ἔτους ήνα διαπανηθῶσι πρός τὸν σκοπὸν, διὸ δυ ταῦτα εἰσεπράχθησαν, τὴν ἐπιτέλεσιν δηλουνότι λιμενικῶν ἔργων. Οὐδεμίᾳ δὲ ἀμφιβολίᾳ διτι λιμενικά ἔργα δέον να γίνωνται διπανταχοῦ τῆς Νήσου. πρὸς γενικήν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν κατοίκων εὐκαλίτων, ἀφοῦ καὶ αἱ τῶν ἀποθαθρικῶν πρόσοδοι προέρχονται ἐκ τοῦ ἐμπορίου διλοκλήρου τῆς Νήσου.

Αναγνωρίσας, κ. Πρόεδρε, τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν λυσιτέλειαν τῶν διδ τοῦ διαγγέλματος προτεινούμενων λιμενικῶν ἔργων, οἷς λα θα δεχθῶ, τὸ δ. σχέδιον ἀπαντήσεως. μέχρι τοῦ μέρους εἰς δ γίνεται λόγος περὶ συναινέσεως τοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν πρὸς πραγματοκοίησιν αὐτῶν προσωρινὴν χρησιμοποίησιν τοῦ περισσεύματος τῶν ἀκριδικῶν φόρων δπερ ζήτημα ἔρχομαι νῦν να ἔξετάσω.

Τὸ περίσσευμα τοῦ ταμείου τῶν ἀκριδικῶν φόρων, θὰ ἡδύνατο κατ' ἐμὲ, να ἀφιερωθῇ προσωρινῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν λιμενικῶν ἔργων, χωρὶς οὐδόδωλως να παραβλαφθῇ δ πέρυσιν δρισθεῖς δπὸ τοῦ Συμβουλίου σκοπός, καθ' δν ἔδει τὸ χρήματα ταῦτα να διατηρηθῶσιν εἰς ἀκέραιον καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν να χρησιμοποιῶνται δπὲρ γεωργικῶν σκοπῶν, καθότι οἱ μὲν τόκοι θα ἐπληρώνοντο πάντοτε, τὸ δὲ ποσὸν θὰ ἐπεστρέφετο διδ χρεωλυσίον καὶ χωρὶς οὐδόδωλως να κωλύσῃ τοῦτο τὴν ἔχ μέρους τοῦ Συμβουλίου διεύθεσιν παρομοίου ποσοῦ. εἰς γεωργικὰ βιοθήματα ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, καθότι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ ἡδύνατο δι Κυβέρνησις να πραγματοποιήσῃ δάνειον πρὸς πραγματοποίησιν τῆς τοιαύτης ἐπιθυμίας καὶ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου. ἀλλ ἐπῆλθεν δι έπιστημος δηλώσις τῆς δπὸ τῆς Α. Μεγαλ. ἐπικυρώσεως τοῦ περὶ προγραμμῆς καὶ ἰδρύσεως ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐπιψημοθέντος δπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου κατὰ τὸ 1889 νόμου δι δπὲ πληροφορία αιτη. ἐπιβάλλει δπως τὸ περίσσευμα τῶν ἀ-

ii ακριδικῶν φόρων μὴ ἀποτραπῆ τοῦ
ἀρχικοῦ σκοποῦ, δν κατὰ τὸ 1889
λ̄ ωριος τὸ Συμβούλιον, τοῦ νὰ χρησι-
μεύσῃ. δηλούντε καὶ βοηθήσῃ τὴν
σύστασιν τοιαύτης τραπέζης. Ἡ ἔ-
δρυσις ἀγροτικῆς Γραπτέζης ἐν τῇ
Νήσῳ, κ. Πρόεδρε, ἐπιβάλλεται δηὖτε
πολλῶν καὶ διαφόρων λόγων, εἰνε ἀ-
ναγκαιοτάτη καὶ εἰνε κατεπέλγουσα.
Αἱ τοῦ 1889 ἐν τῷ Σύμβουλῷ τούτῳ
συζητήσεις κατέδειξαν καὶ κατα-
δεικνύουσι τοῦτο καὶ ἐπιβάλλεται εἰς
τὴν ἐν Κόπριφ καὶ Ἀγγλίᾳ Κυβέρ-
νησιν νὰ μεριμνήσῃ δπως ἡ σύστα-
σις τῆς Γραπτέζης πραγματοποιηθῇ
τὸ ταχύτερον. Οἱ λόγος λοιπὸν τοῦ
νὰ ἔδρυθῃ ζσον τάχιον ἀγροτικὴ
Γραπτέζα ἐν τῇ Νήσῳ. δπως δι-
αύτης βοηθήσῃ ὁ σπουδαιότερος τῆς
Νήσου παράγων, ἡ γεωργία, ἐπιβάλ-
λει μοι νὰ παραδεχθῶ, δπως τὸ
μέρος τοῦ δευτέρου σχεδίου τοῦ
ἀναρρερομένου εἰς τὸ τσῦ περισσεύ-
ματος τοῦ ἀκριδικοῦ φόρου, καθ' ὃ
τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποτραπῆ τοῦ
ἀρχικοῦ αὐτοῦ πραορισμοῦ καὶ δτε
εἴς ἄλλης τινὸς πηγῆς πρέπει νὰ
ληφθῶσι χρήματα. Ἀποφασισμένη
οὖσα ἡ Κυβέρνησις, κ. Πρόεδρε, νὰ
πληρώνῃ 1400 λ. χρεωλόγους καὶ
τόκους οὐδεμίαν δυσκολίαν θὰ ἀπαν-
τήσῃ δπως συνάψῃ ἄλλοτεν δάνειον
πρὸς πραγματοποίησιν τῶν προτει-
νομένων λιμενικῶν ἔργων.

Προτείνω διθεν, δπως τὸ Συμβού-
λιον παραδεχθῇ μὲς ἀπάντησιν τὸ μέ-
ρος τοῦ 1ου σχεδίου ἀπ' ἀρχῆς μέ-
χρι τῶν λέξεων "παρέχει τὴν ἔγ-
κάρδιον κ.τ.λ. τῶν εδρισκομένων ἐν
τῇ 21ῃ γραμμῇ, τῇ διαγραφῇ τῆς
λέξεως "προτάσεων,, τῇ ενδρισκομένῃ
ἐν τῇ 15ῃ γραμμῇ καὶ ἀντικαταστά-
σει αὐτῆς διὰ τῶν λέξεων "λιμενι-
κῶν ἔργων,, καὶ τῇ διαγραφῇ τῆς ἐν
τῇ αὐτῇ γραμμῇ λέξεως "πιστεύων,, καὶ
ἀντικαταστάσει αὐτῆς διὰ τῆς λέξεως
"πιστεύει,, καὶ προστεθῆ ἐν τέλει τὸ
μέρος τοῦ β'. σχεδίου τὸ ἀρχόμενόν
ἀπὸ τῶν λέξεων "δὲν θεωρεῖ .. ἐν
τούτοις σύμφωνον,, τῶν εδρισκομέ-
νων ἐν τῇ 15ῃ γραμμῇ μέχρι τέ-
λους.

Τοιουτοτρόπως τὸ Συμβούλιον θὰ
διναγνωρίσῃ τὴν σπουδαιότητα καὶ
λυσιτέλειαν τῶν προτεινομένων λε-

μενικῶν ἔργων καὶ θὰ συστήσῃ τὴν
έξ ἄλλης πηγῆς λῆψιν τῶν πρὸς
πραγματόποιησιν αὐτῶν ἀναγκαιού-
των χρημάτων, χωρὶς υἱὸν χρ-
ρήγητη τὴν συναίνεσιν του διπλώς τὸ
περίσσευμα τῶν ἀκριδικῶν φόρων ἀ-
ποτραπῆ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ προ-
ωρισμοῦ.

Εκατονταρχεῖσας. Εἰδον διτί πάρουσι-
ασθησαν δύο σχέδια πρὸς α-
πέντησιν εἰς τὸ διάγγελμα τῆς Α.
Ε. Ἐκαστος τῶν εἰσηγητῶν τῶν
σχέδιων τούτων, ἀνέπιτυξε καὶ τοὺς
λόγους δι’ οὓς διποστήρει νὰ γενή-
πάραδεκτὸν τὸ σχέδιον τοῦ τοῦ
πρώτου σχέδιου ἐννοήσαμεν τὸν σκο-
πὸν, διτὶς ἡτο δ ἐπῆς: Γότι Κεφαλαιού
τὸ προερχόμενον ἀπὸ σχέδιον γρή-
ματα να γράψουσιν τὸ διάγγελμα
διὰ λιμενικᾶ ἔργα. Τοῦ δεύτερον μη-
δίου τούτου τούτου καὶ πάρα ἀναγνωρίζου-
τὴν σπουδαιότητα τῶν λιμενικῶν
ἔργων, δὲν παραδέχεται δῆμος διποστήρης
διὰκριδικὸς φόρος ἀποτραπῆ τοῦ ἀρ-
χικοῦ τοῦ ακοποῦ. Υποβάλλει δὲ εἰ-
ταν σχέψιν τῆς Α. Ε. δημος προμη-
θευθῆ ἐξ ἄλλης πηγῆς χρήματα διὰ
λιμενικᾶ ἔργα. Ήδη πάρουσιαί εἰσιν
τρίτον σχέδιον, τὸ διποίον ἔλαβε μέ-
ρος ἐκ τοῦ πρώτου καὶ μέρος ἐκ τοῦ
δευτέρου σχέδιου, δημος ἀποτελεσθῇ
σχέδιον ἀπαντήσεις. Γότι σχέδιον που-
το παραδέχεται; διτὶ τὰ ἀκριδικὰ γρή-
ματα δὲν πρέπει νὰ διατεθῶσι διὰ λι-
μενικᾶ ἔργα παραδέχεται μόνον ἐκ
τοῦ πρώτου σχέδιου τὸ μέρος δι’ αὐ-
τοῦ πράξεται ἡ ἀναγκαιότητα, τῶν λι-
μενικῶν ἔργων καὶ παρασιωποῦ τὴν
σπουδαιότητα τῶν διτίων φόρων.
Παραλείπεται λοιπὲν ἐκ τοῦ δευτέρου
σχέδιου ἡ περίσσος ἐκείνη, δι’ ἣς παν-
ιατῶνται μὲς ἀναγκαῖα δῆλα τὰ δη-
μόσια ἔργα, φοτε έτοι ἡννόησα κα-
λῶς. ἡ ἔννοια τοῦ τρίτου σχέδιου εἶναι
νὰ θεωρήσωμεν, ὡς ἀναγκαῖα μόνον
τὰ λιμενικᾶ ἔργα καὶ παρασιωποῦ-
μεν τὰ λοιπά.

Διεκεκλητὸς Δυποδομοι. διτὶ τὰ διπ-
έμοι διεκθέντα παρεξηγήθησαν καὶ
έγειραμοι, δημος εἰσηγήσω ταῦτα. Εν
πρώτοις τὸ πρώτον μέρος τοῦ ποώ-
του σχέδιου δὲν ἀναγνωρίζει τὰ δι-
μενικὰ ἔργα ὡς τὰ μόνα ἀναγκαῖα
ἐν τῷ Νήσῳ. εἴτε ἐκφράζει τὴν ἀ-
κάρδιον αὐτοῦ παραδαχήν. Τὸ μέρος

έκεινο τοῦ ἀ. σχεδίου, δὲν άναγνωρίζει τὰ λιμενικά ἔργα ώς τὰ μόνα ἀναγκαῖα ἐν τῇ Νήσῳ, παραδέχεται μόνον τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐν τῷ διαγγέλματι τοῦ Μ. Ἀρμοστοῦ ἀναγραφομένων λιμενικῶν ἔργων καὶ θέλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην τῶν μελών, ως πρὸς τὸ δτὶ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου. Θ' ἀποβῆ πρὸς ὄφελος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἐγὼ δὲ ἔχων τὴν γνώμην, δτὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν τοιούτων λιμενικῶν ἔργων ἔσται ἐπωφελής καὶ λυσιτελεστάτη εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ. προβτείνα δπως τὸ Συμβούλιον παραδεχθῆ πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὸ διάγγελμα τὸ ἀ. μέρος τοῦ ἀ. σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως, προβτείνα δὲ νὰ διαγραφῇ τὸ β'. μέρος τοῦ ἀ. σχεδίου, δι' οὐ λέγεται νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἔγκαρδίας τοῦ Συμβούλιου εὐχή, δπως τὸ ἀκριδικὸν περίσσευμα διατεθῇ πρὸς σύστασιν γεωργικῆς Τραπέζης καὶ δτὶ δυναται νὰ γείνῃ ἀλλαχθεν δάνειον πληρωθησόμενον ἐντὸς ἑτῶν τινων, πρὸς ἐκτέλεσιν λιμενικῶν ἔργων.

Τὸ πρώτον μέρος τοῦ β'. σχεδίου τοῦ δποίου τὴν παραδοχὴν προβτείνει τὸ ἐντιμὸν μέλος τῆς Λάρνακος, λέγει, δτὶ πάντα τὰ δημόσια, ἔργα δέον νὰ διεξαχθῶσιν ἐν εὐρυτέρῳ μέτρῳ. Ἐν συζητήσει, ἔχομεν νῦν μόνον τὰ λιμενικὰ ἔργα περὶ τῶν ἀλλων

ομῶν. Κατὰ συνέπειαν θεωρῶ ἀνάρμοστον νὰ αναμίξωμεν ὅλα τὰ δημόσια ἔργα πρὸς ἀπάντησιν εἰς διάγγελμα, δπερ κάμνει λόγον περὶ λιμενικῶν μόνον ἔργων.

Ακρηγανεις. "Ηκουσα μετ' εύχαρι-
στεήσεως τὰς ἐπεξηγήσεις τοῦ ἐντί-
μου μέλους ή περίσθος τοῦ α. μέ-
ρους τοῦ α. σχεδίου δὲν ἀναγνωρίζει
τὰ δημόσια ἔργα ὡς τὰ μόνα σπου-
δαῖα. Ἐγὼ νομίζω δτὶ τὸ διάγγελμα
πραγματεύεται μόνον περὶ λιμενικῶν
ἔργων καὶ περὶ τούτων μόνον συνι-
στῇ. Προσέτι λέγει, δτὶ τὸ δεύτερον
σχέδιον δὲν συμπεριλαμβάνει τὰ λι-
μενικὰ ἔργα.

Διασέθησ- Ἐγίρεται, καὶ διακό-
πτει πάλιν τὸν ἀγορητὴν διέσχυρι-
ζόμενας διὸ μακρῶν, δτὶ καὶ ἡ
τελευταῖς ἀγρέευσίς του παρεξηγή-
θη, διδεῖ δὲ διασαφῆσεις.

Ελυρηγανεις. Νομίζω, δτὶ εἰμεδμα
σύμφωνοι καὶ δτὶ αὐτῶς μὲ δέκοψε
διοτὶ εἰσέρρασθε τὴν ιδίαν γνώμην.
Ἐγὼ νομίζω, δτὰν λέγη δτὶ δημό-
σια ἔργα πρέπει νὰ διεξαχθῶσι, συμ-
περιλαμβάνονται καὶ τὰ λιμενικὰ ἔρ-
γα ἐκτὸς ἀν ταῦτα δὲν θῆνε δημό-
σια ἔργα. Τὸ δ. σχέδιον συνιστᾷ γε-
νικῶς πάντα, μένει δῆδη νὰ ἔξετάσῃ
τὸ Συμβούλιον ἀν τὰ λιμενικὰ ἔργα
θῆνε ἐξαιρετικῶς ὀφέλιμα καὶ πρέπη
νὰ προτιμῶνται τῶν ἄλλων. Η ἐ-
πειδὸν σα τρόποισι τῶν δύο σχε-
δίων πρέπει εἴσουνειδήτως νὰ ἐπι-
ψηρισθῆ, ἀν τὰ λιμενικὰ ἔργα θεω-

ργήθωσι πρώτης ἀνάγκης, τὰ δ' ἄλ-
λα δευτέρως.

Τὸ ἐπ' ἔμοι φρονῶ, καὶ μετ' ἐ-
μοῦ πάντα τὰ μέλη τοῦ Συμβούλου,
δτὶ ή Νῆσος είνε μᾶλλον Γεωργικὴ
ἢ ἐμπορικὴ, καὶ ἐπομένως τὰ γεωρ-
γικὰ ἔργα πρέπει νὰ θεωρῶνται
μᾶλλον ἀναγκαῖα ἢ τὰ λιμενικά. Εἶνε
ἄλγηθὲς δτὶ ή κατασκευὴ λιμενικῶν
ἔργων θά ὀφέλήσῃ καὶ τὴν γεωρ-
γίαν, ἀλλ' ή ὀφέλεια, θῆν θὰ πα-
ράσχωσι τὰ λιμενικὰ ἔργα είνε σαι-
κρά, ἐνῷ τὰ γεωργικὰ ἔργα θά πα-

ραγάγωσι μεγάλην ὡφέλειαν. Καὶ δῆμος ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει δὲν θέλω νὰ δώσω προτεραιότητα εἰς τὰ γεωργικά, ἀλλὰ θεωρῶ εὖτοι καὶ τὰ λιμενικά, ὡς τὰ γεωργικά αναγκαῖα· ἢ ίδέα αὕτη θτι πρέπει νὰ συστηθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν εὖτοι τὰ λιμενικά καὶ τὰ γεωργικά, εὑρίσκεται εἰς τὸ μέρος ἔχειν τὸ δημοίον προύταθη νὰ διαγραφῇ. Ἐάν η περίοδος αὕτη είνει δισαρής, προτείνω νὰ τροποποιηθῇ ὥστε νὰ συνιστᾷ σαφώς ὡς σπουδαία καὶ τὰ λιμενικά καὶ τὰ γεωργικά ἔργα, ὥστε εὖτε τὸ ἔντιμον μέλος ἐπιθυμῆ ν' ἀποσύρῃ τὴν πρότασιν του καὶ νὰ προτείνῃ αὐτήν, δὲν ἔχω ἀντίστασίν τινα.

(Ἐπεταί συνέχεια συνεδριάσεως).